

Til

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2004 / 1359	Doknr.: 27
Mottatt: 03 SEPT 2004	
Saksbeh.: MP/SN/DAN	Arkiv.: 360
Kopi:	Avskr.:

Høringsuttalelse - forslag til endringer i FoU-avgiften på skogsvirke

Vi viser til departementets høringsbrev av 7. juli 2004 om endringer i FoU-avgiften på skogsvirke.

Av lista over høringsinstanser ser vi at høringsbrevet også er sendt direkte til skogeierforeningene. Vi vil derfor presisere at vår høringsuttalelse er basert på innspill fra skogeierforeningene og er avgitt på vegne av hele skogeiersamvirket.

Landbruksdepartementet foreslo i sitt høringsbrev:

- at FoU-avgiften på skogsvirke økes fra 0,50 kr til 1 kr pr m³
- at sekretariatet for Skogtiltaksfondet flyttes til Statens landbruksforvaltning
- at FoU-avgiften bør ses på som en brukerfinansiering av forskning i hele verdikjeden på skogsområdet.

Før vi går inn på disse konkrete forslagene vil vi minne om at det var Norges Skogeierforbund som tok initiativet til å få etablert ordningen med en FoU-avgift knyttet opp til Skogtiltaksfondet, som ble etablert i Skogeierforbundet allerede i 1956. Etter en omfattende intern prosess og samtaler med Landbruksdepartementet og Norskog, ble det formelt bedt om at en slik ordning ble etablert i vårt brev til departementet av 2. november 1998.

Etter at det var oppnådd enighet mellom Landbruksdepartementet, Norskog og Skogeierforbundet om detaljene i opplegget, iverksatte Landbruksdepartementet ordningen fra 1. juli 2000 som en prøveordning for 5 år. Norges Skogeierforbund er svært fornøyd med at Landbruksdepartementet på denne måten la forholdene til rette for realisering av næringens ønske om å styrke den brukerstyrte FoU-aktiviteten.

Selv om Landbruksdepartementet brukte sin lovhjemmel for å legge forholdene til rette for ordningen, har vi oppfattet at alle parter har sett på dette som næringens eget fond. Vi har derfor tatt det for gitt at Landbruksdepartementet ikke ville gjøre endringer i ordningen med mindre det var enighet med skogeierorganisasjonene om det.

Norges Skogeierforbund vil også peke på at næringen gjennom sine verdikjedeanalyser har satt seg klare mål for å øke verdiskapingen i næringen. Vi har gjennom dette arbeidet også klargjort hvilke utfordringer det er viktig å ta tak i. FoU-midlene gjennom Skogtiltaksfondet er et av næringens viktigste virkemidler for å nå disse målene.

Sekretariatet er ikke et organ som kun behandler innkomne søknader, men fungerer som en integrert del av arbeidet med å initiere og få gjennomført de FoU-prosjekter næringen mener er viktige. Sekretariatet er i tett dialog med søkere fra næringen før, under og etter behandlingen. For å sikre at prosjektene støtter opp under de mål næringen selv har satt seg er det nødvendig både med kompetanse og nettverk i næringen.

I utgangspunktet kan ikke Norges Skogeierforbund se at det pr. i dag er noen grunn verken til å doble FoU-avgiften eller å flytte sekretariatet. Vi vil imidlertid minne om at dagens ordning ble etablert for en 5-årig prøveperiode for drøyt 4 år siden. Vi ser det derfor som naturlig at det nå blir satt i gang en evaluering av ordningen. I tillegg til å vurdere om ordningen bør videreføres, er det naturlig å vurdere de forslag Landbruksdepartementet har reist i sitt høringsbrev. Også andre endringer bør vurderes i denne prosessen. Vi forutsetter at Landbruksdepartementet og skogeierorganisasjonene sammen tar ansvaret for å utforme opplegget for denne evalueringen.

Selv om vi mener det er nødvendig å gjennomføre denne evalueringen før en eventuelt foretar endringer i ordningen, vil vi i det følgende kommentere hvordan vi ser på de konkrete forslagene på det nåværende tidspunkt:

Økning av satsen til 1 kr/m³

Landbruksdepartementets utgangspunkt er at det er behov for å øke den næringsfinansierte forskningen. Det er vi i utgangspunktet enig i. Det er behov for mer brukerstyrt forskning der næring og forskningsinstitusjoner koples sammen. Vi må likevel peke på at utviklingen de seinere årene har vært positiv, og det faktisk gjennomføres et betydelig utviklingsarbeid i skogeierforeningene uten noen form for økonomiske støtte fra sentralt hold.

Flaskehalsen for å få til mer brukerstyrt forskning, er imidlertid ikke først og fremst mangel på midler i Skogtiltaksfondet. Hovedproblemet er mangel på gode prosjekter. Hovedutfordringene framover er derfor å få initiert og gjennomført gode FoU-prosjekter som støtter opp om de mål næringen har satt seg, og å få til en bedre kopling mellom forskningsinstitusjonene og næringen.

Det er grunn til å peke på at styret i Skogtiltaksfondet, i tillegg til FoU-avgiften, også har kunnet bruke både avkastningen av fondet og selve fondkapitalen hvis det er nødvendig for å finansiere gode prosjekter. Det er derfor årlig langt mer enn 3,5 mill. kr til disposisjon for FoU-prosjekter. Styret har derfor hatt som utgangspunkt at det er mulig å bruke inntil 10 mill. kr det enkelte år. Gjennomsnittlig er det imidlertid ikke brukt mer enn 6,5 mill. kr i perioden 2001-2003. Mangel på penger har således ikke ført til avslag for noen prosjekter som styret har ment burde støttes.

Vi er kjent med at det i forskningsrådet er mangel på penger for å kunne støtte prosjekter som forskningsmessig holder et høyt nivå. Dette gjelder imidlertid rene forskerstyrte prosjekter, som det er uaktuelt for næringen å bidra til finansiering av. At næringen skulle gå inn og finansiere slike prosjekter, ville vært et feil signal med tanke på ønsket om en bedre kopling mellom forskningsinstitusjonene og næringen.

Vi vil også få lov til å minne om at økonomien i skogbruket ikke har utviklet seg den riktige veien siden ordningen ble etablert. Så lenge det ikke er registrert mangel på penger til gode prosjekter i Skogtiltaksfondet, vil en dobling av satsen på FoU-avgiften ikke bli møtt med noen forståelse ute i næringen nå. En forståelse for en slik økning kan bare komme som resultat av at spørsmålet har vært gjenstand for en skikkelig vurdering i hele organisasjonen.

Overføring av sekretariatsansvaret til Statens landbruksforvaltning

Landbruksdepartementets forslag er ikke begrunnet med at dagens ordning ikke virker tilfredsstillende. Det eneste argumentet som brukes er at SLF har dette ansvaret på jordbrukssida, og at skogbruket derfor også bør inn i samme modell.

En slik endring vil innebære at et offentlig organ blir sekretariat for forvaltningen av næringens egne midler. Dette er etter vårt syn ikke bare prinsipielt uheldig, men vil også innebære en betydelig svekking av ordningen som virkemiddel i arbeidet med å nå næringens egne mål, jf de generelle merknadene over om hvordan ordningen i dag fungerer.

Vi vil også uttrykke at vi ville finne det oppsiktsvekkende om departementet nå velger å bygge opp kompetanse på dette området i et nytt offentlig organ, på bekostning av slik kompetanse i næringen selv.

FoU-avgiften som brukerfinansiering i hele verdikjeden

For oss er det uklart hvilke endringer i regelverket/praksis departementet har tenkt seg når de tar til ordet for FoU-avgiften som brukerfinansiering i hele verdikjeden.

Vi vil peke på at Skogtiltaksfondet allerede støtter prosjekter i hele verdikjeden, men at det er en forutsetning for å kunne gi støtte at prosjektene skal kunne gi økt lønnsomhet eller annen nytte for norske skogeiere. Så lenge avgiften skal knyttes til tømmeret, bør det være slik også i framtida.

Hvis FoU-avgiften skulle ses på som brukerfinansiering i hele verdikjeden, må forutsetningen være at trelast og treforedlingsindustri også står for innbetaling av midler til fondet. Dette vil kreve en samordning med de frivillige ordningene industrien allerede har for å finansiere forskningsaktivitet.

Konklusjon

Norges Skogeierforbund kan ikke støtte at de foreslåtte endringene i FoU-avgiften på skogsvirke blir gjennomført nå. Vi vil se det som svært uheldig hvis departementet til tross for dette, gjennomfører endringene. I så tilfellet vil næringens tilslutning om ordningen bli undergravd.

Derimot ser vi det som naturlig at ordningen nå blir evaluert ved utgangen av prøveperioden på 5 år og at alle sider ved ordningen da blir vurdert. Dermed vil også de forslag departementet nå har fremmet kunne bli behandlet på en grundig måte.

Med hilsen
NORGES SKOGEIERFORBUND

Ivar Korsbakken

Nils Bøhn